

VERDIEPEND TOEKOMSTGESPREK #1

Datum: 7 november 2023, 20.00 tot 22.00 uur

Locatie: Karma Kebab, Kanaalweg Utrecht

Aantal aanwezigen: 40 externe deelnemers

Verslag door: Gemeente Utrecht

Plenair begin: talkshow tafelgesprek

Op de vraag van de gespreksleider aan de aanwezige inwoners over ‘Wat zou je over 10 jaar in Utrecht meer terug willen zien?’ kwamen 3 reacties:

- Milieuvriendelijk
- Inclusief
- Ruimte voor de 3 dorpen in de gemeente

Op de vraag van een inwoner aan de wethouder “Waarom groeien we door met 100.000 inwoners?” antwoordde de wethouder: “Dit is een demografisch cijfer, het is de verwachting dat Utrecht over 10 jaar 100.000 meer inwoners heeft. Dit zijn ook nieuwgeborenen en mensen die tijdelijk buiten de stad woonden en terug willen naast mensen van buiten de stad. Het is dus een levend cijfer, een inschatting”.

Een tweede vraag van een andere inwoner aan de wethouder: “Ik hoor hier veel over de mensen in de stad als ‘inwoners’, maar vergeet u niet dat veel Utrechters net buiten de stad wonen. Zo woon ik in Maarssen, maar ik voel me Utrechter en blijf graag naar de stad komen en erover meedenken.” Er wordt instemmend gemompeld door anderen die net buiten de stadsgrenzen wonen. Wethouder antwoordt: “Het klopt dat ik merk en hoor dat veel oud-bewoners heel trouw en trots zijn op Utrecht. Het is goed dat u daarop wijst en dat nemen we zeker mee, het is mooi om te horen dat Utrecht in het hart blijft, ook als u er niet meer woont”.

Losse opmerkingen van inwoners:

- Behoud het eigen karakter van de wijken. Lombok als exotisch bijvoorbeeld.
- Houd voorzieningen zoals een supermarkt in de binnenstad en wordt niet als Amsterdam.
- Rivierenwijk is wel een gemiddelde voor Utrecht.
- Hou hoogbouw bij elkaar.
- Blijf veranderen.
- Geef liefde aan de stad, aan plekken die het nodig hebben.
- Kun je niet beter uitbreiden als stad aan de A12 bij Nieuwegein of bij de vervallen industrieterreinen bij Maarsseveense plassen?
- Behoud de gedachte van de 10-minuten stad.

Groepsverslag tafel 1 - verdichting en leefbaarheid

Aan tafel zaten ongeveer 10 bewoners uit verschillende wijken van verschillende leeftijden. We hebben samen twee plekken uitgewerkt: Leidsche Rijn Centrum (Leidsche Rijn) en de Abraham Bloemaertstraat (Vogelenbuurt).

Wat men waardeert aan het Leidsche Rijn Centrum, is het gebrek aan auto's. Het is een fijne plek om te verblijven, maar je gaat er niet heen als je geen doel hebt. Het levert weinig toevallige ontmoetingen op. Verder werd geconcludeerd dat de bebouwing van ongeveer zes lagen aan zo'n plein goed werkt. En dat een speciaal gebouw - in dit geval de bibliotheek en het wijkcentrum - zorgt voor een uniek plein en huiskamergevoel. Zonder dit gebouw zou het

overall in Nederland kunnen zijn. Mix van architectuur wordt gewaardeerd, maar tegelijkertijd mag het wel wat groener. De straten rondom het plein worden als “steegachtig” ervaren.

Het gemeenschapsgevoel is de troef van de Abraham Bloemaertstraat. Het is er rustig en gezellig met een gevoel van eigenaarschap (bijvoorbeeld tijdens het NK-tegelwippen). Maar er mag nog meer groen worden toegevoegd. Sommige bewoners vinden dat dit ten koste mag gaan van parkeerplaatsen, maar andere juist niet. Dit maakt dat het in de buurt een gevoelig onderwerp is. De fietsstraten in de buurt nodigen uit tot hard rijden door auto's. Daarom vraagt de tafel zich af of dit type krappe straten zich wel lenen voor rood asfalt en verder amper ruimte voor andere functies, zoals groen.

Ontwerpprincipes

Naar aanleiding van deze twee voorbeelden is gekeken hoe en waar je kunt verdichten in Utrecht:

- Op nieuwe plekken: daar heb je alle ruimte om het goed te doen.
- Op plekken die hun functie verliezen (als goed voorbeeld werd de Vechtensteinlaan genoemd) of die wellicht niet meer aan de eisen van deze tijd voldoen maar wel potentie hebben (als voorbeeld werd de Smakkelaarsburgt genoemd).
- Het Pr. Ireneplateau in Zuilen werd aangedragen als een verdichting zonder menselijke maat en waar geen aandacht voor de omgeving is geweest.
- Zorg bij verdichting altijd voor ruimte voor fiets (en beperkt autogebruik): anders creëer je de overlast al aan de voorkant!
- Bij verdichting hoort ook handhaafcapaciteit.
- Zorg voor fijne en bruikbare openbare ruimtes als je verdicht.
- Zet bij verdichting de voetganger op 1.
- Zorg voor gebruiksgroen.
- Zorg bij hoogbouw voor toegankelijke plinten: organiseer de overgang van privé naar publiek.
- Een uitdaging is het 'Not in my backyard'-gedrag. De tafel stelt: heb aandacht voor ieders zorgen. Organiseer je participatie goed aan het begin. Kijk wat je al kunt doen voor bestaande bewoners vooruitlopend op nieuwe ontwikkelingen: zij zitten immers straks in een bouwput.
- Zoek uit wat een plek fijn maakt. Zorg dat het nieuwe bij het oude past.
- Kijk naar Madrid, Berlijn, Parijs: waarom wordt de hoogbouw daar als fijn ervaren? Wat zijn daar de spelregels? Een van de tips: bouw in de basis niet hoger dan een straat breed is.

Groepsverslag tafel 2 - balans rust & drukte

Voorbeelden typisch Utrechtse straten: Amsterdamsestraatweg, Maliesingel, Tolsteegsingel, Kanaalstraat, Croeselaan.

Ontwerpprincipes - drukte

- Diversiteit (en kleinschaligheid) aan voorzieningen.
- Ontmoeten op herkenbare centrale plek. Denk aan cafés met buitenovergang naar plein (publiek). Randvoorwaarden voor pleintje: centrale ligging en herkenbaarheid (goede verlichting bijvoorbeeld).
- Diversiteit binnen bouwblok, zodat iedereen zich thuis kan voelen.

Voorbeelden

- Tweede Daalseweg heeft een pleintje zonder naam. Fantastische plek om een pleintje met café te maken en zo ontmoeting in de wijk te faciliteren.

- Goudsbloemstraat: idee om te onderbreken met rotonde/ pleintje.
- Anna Paulownastraat/Oost Javastraat.

Ontwerpprincipes - rust

- Kronkelende paden met groen.
- Intimiteit in parken, balans openheid/besloten.
- Lang verbindend groen.
- Aan de randen van de buurten.
- Onverwachte elementen (pontje bijvoorbeeld) om te verwonderen.
- Geborgen/intieme plekken creëren om je terug te trekken.

Voorbeeld Maliesingel

- Nabijheid tot groen.
- Lange groene strook.
- Kronkelende straten/paden en organische vormen zorgen voor variëteit.
- Duidelijke vormgeving en daardoor leesbaarheid van de openbare ruimte.

Voorbeeld park Transwijk

- Park Transwijk is op dit moment ontoegankelijk door de vele hekken. Het park heeft wel veel potentie (bbq-plekken, recreatief ontmoeten en verblijven). Ontmoeten/verblijven wil je op een plek met balans tussen openheid en je geborgen voelen (intimiteit).

Overgang rust/drukte

- Rust en drukte uit elkaar houden binnen de buurt, dat is typisch Utrecht.
- Voorbeeld: Croeselaan naar de Dichterswijk. Aan de Croeselaan is een centrale plek waar verschillende voorzieningen zijn. Wanneer je de wijk ingaat, vind je rust en kan je zelfs het groen in waar zich een trekvlot bevindt. Dit is allemaal op loopafstand: een variërend ommetje met onverwachtheden.

Groepsverslag tafel 3 - verdichting & leefbaarheid

- Het mag niet afgesloten voelen: verbinding van nieuwbouw met bestaande bouw.
- Een maximaal aantal inwoners per m².
- Genoeg voorzieningen dichtbij voor iedereen.
- Dorpse karakter bewaren.
- Binnenstad is al vol, verdichting naar de randen van de stad.
- Ruimte voor creatieven.
- Hoogbouw onder voorwaarden.
- Levendige plinten.
- Balkonnetjes.
- Open en licht tussen de gebouwen.
- Genoeg ruimte voor groen.
- Parkeren onder de grond.
- Hoogbouw rondom met (wel of niet openbaar) groen in het midden.
- Goede mogelijkheden voor openbaar vervoer.

Groepsverslag tafel 4 - balans rust & drukte

Aan tafel zaten ongeveer 10 bewoners uit verschillende wijken van verschillende leeftijden. Als typische Utrechtse straten noemden ze: de Amsterdamsestraatweg, de Nieuwe gracht, de Voorstraat, Abstederdijk en 1e Oosterparkweg. We gingen door op de Amsterdamsestraatweg. Prettig aan deze straat vinden ze: de variëteit aan winkels, een aparte fietsstrook, bankjes/kunnen zitten, het is een snelle route, er zijn rustige zijstraten, het is er multicultureel en al lang geen typische shoarmastraat meer (wat het vroeger was).

Niet prettig vinden ze: het te hard rijden van auto's, vage panden (ondermijning), slechte toegankelijkheid en daardoor niet inclusief, levensgevaarlijk oversteken zowel voor fietsers als voetganger (sommigen lopen of fietsen hiervoor om), de kleine bomen die niet groeien, de te gehaaste/gestreste sfeer, de te smalle stoep en hoewel er een aparte fietsstrook is, is deze ook te smal.

Wat betreft de balans rust-drukke werd gezegd:

- Het hangt ervan af of je er woont (drukke is er altijd, geluid auto's continue) of tijdelijk verblijft (drukke makkelijker te hebben).
- Het hangt ervan af waar je woont: in de zijstraten is het veel rustiger, zeker wat dieper de zijstraten in.
- De reuring is leuk, maar er zijn echt te veel auto's, en te veel auto's die te hard rijden. Dit zorgt qua geluid en veiligheid dat de straat als minder fijn wordt ervaren.
- De Voorstraat kan een voorbeeld zijn voor de Amsterdamsestraatweg. Dat is een fietsstraat (fijner!) waar de auto te gast is.
- Op de Amsterdamsestraatweg is geen rust en je wil er ook niet graag heen (je rijdt er niet voor om).
- Het Julianapark is te klein om specifiek naar toe te gaan (voor de buurt wel fijn).
- Terrassen horeca zoals bij de Plantage (MOOS, Bagel & Beans en Satriales) zijn leuk, maar niet iedereen zit ontspannen zo vlak aan de drukke weg.
- De Langerakbaan vindt men een voorbeeld van een inrichting van de Amsterdamsestraatweg (overzichtelijker, zebra's, middenberm).
- Houd rekening met geluidweerkaatsing van de gevels van de oude en nieuwe gebouwen. Bij ontwikkeling Stockmanhof in de wijk Wittevrouwen is dat niet gebeurd. Gevolg is nu dat er meer klankkasten zijn ontstaan en dus minder leefplezier.

Dilemma's:

- Woonplek en racebaan tegelijk.
- Veel doorgaand verkeer voor relatief smalle straat (huizen bijna direct aan weg).
- Elektrische bussen zijn schoner en stiller maar geven meer trillingen omdat ze zwaarder zijn.
- Drukke en geluid komen letterlijk en figuurlijk meer binnen, omdat de huizen oud zijn en daarmee niet zo goed geïsoleerd als nieuwbouw.
- Af en toe festivalgeluid/vuurwerk vindt de een prima, de ander heeft daar echt veel last van door bijvoorbeeld een PTSS-stoornis.
- Hoe groeit de stad zonder dat de impact (bijvoorbeeld geluid) voor bestaande bewoners te veel onderschat wordt?

Ontwerpprincipes:

- Verminder de aanwezigheid van de auto op dit soort drukke en smalle straten met weinig ruimte.
- Zorg dat de straat minder een racebaan is (dus bijvoorbeeld niet zo recht).

- Overweeg om de parkeerplaatsen aan de Amsterdamsestraatweg weg te halen (geeft nu veel onrust op de straat en mensen komen hierdoor makkelijker met de auto).
- Parkeren uitbreiden op plekken waar nog ruimte is, bijvoorbeeld op de Plantage of ondergronds.
- Meer dubbel grondgebruik.
- Overweeg een 1-richtingsweg of fietsstraat.

Gebruik de vrijgekomen ruimte voor:

- Maak meer groen wat goed groeit.
- Ook ruimte voor kinderen.
- Als beeld werd een esplanada genoemd: promonade-achtig waar fietsers (en auto's ook (beperkt) zijn toegestaan).

De rustige straten achter de Amsterdamsestraatweg als tegenhanger van de drukte in de Amsterdamsestraatweg wordt ervaren als een kwaliteit. Probeer deze straten rustig te houden en in de toekomst geen nieuwe functies aan toe te voegen en vrij te houden van sluipverkeer. Een zo divers mogelijk aanbod aan functies en voorzieningen in de Amsterdamsestraatweg is daarbij een kwaliteit.

Groepsverslag tafel 5 - meer groen in de stad

Voorbeelden typisch Utrechtse straten: Laurens Reaalstraat, M.H. Trompstraat, Europalaan, Derde Westerparklaan, Lange Vliestraat.

- Typische Utrechtse straat? Lastig, elke straat is anders. Lange Vliestraat (in slechte zin), positief: grachten, Lombok, Trompstraat.
- Behoud de diversiteit van Utrecht: geen wijk is hetzelfde, en dat is een kracht.
- Dorpse sfeer is daarbij het sleutelwoord.
- Wat is een dorps sfeer? Behoeftte aan woonstraatjes, bredere stoep, zitplekken in voortuin, geveltuintjes.
- Zorg in de straat voor voldoende afwisseling met soorten groen, bijvoorbeeld overal geveltuintjes, boomspiegels en afwisseling met verschillende hoogtes groen.
- Zorg voor wateropslag en -afvoer, bijvoorbeeld door regentonnen en waterdoorlatende bestrating.
- Zorg het hele jaar door voor subsidie en hulp bij geveltuintjes, boomspiegels en regentonnen.
- Laagbouw en toch dicht op elkaar heeft de voorkeur boven hoogbouw.
- Lekker rustig versus lekker druk; is een kwestie van perspectief.
- Kleinere buurten.
- Overhoeken op kruisingen van straten voor groen en ontmoeting.
- Behoeftte aan veel groen dichtbij.
- Belangrijke functie van groen = ontmoeten, sociaal, leven.
- Groen is ook: rust.
- Zitplekken voor de deur/buurt.
- Zitten in voortuin.
- Spelen op straat.
- In Leidsche Rijn zijn veel monotone stenen stukken, daar zijn kansen voor meer groen.
- Plinten, 'ogen op straat', zorgen voor veilig gevoel.
- Meer woonerven.

- Eenrichtingsverkeer kan ook ruimte geven voor andere functies, zoals groen en ontmoeting.
- Meer bomen betekent de keuze: minder parkeerplek.
- Stimuleren van deelvervoer: geen auto's in de wijk maar aan de rand.
- Groene daken en groene muren.
- Meer zonnepalen, dat geeft niet meer groen, maar is wel duurzaam.
- Tussenweg: groene verbindingen tussen stukjes groen in de buurt.
- Groene pleinen en kruising (Amsterdamsestraatweg).
- Energieopslag.

